

Homel, m-o powiat. w g. mohylowskiej. Powiat homelski graniczny z rohaczewskim, gub. czernihowską i mińską i zajmuje przestrzeń 4719 wiorst kw. Soż przepływa przez cały powiat od północy na południe, dzieląc go na dwie prawie równe części. Pod Łojowem, na samej granicy powiatu z gub. mińską i czernihowską, Soż wpada do Dniepru. Dniepr stanowi zachodnią granicę powiatu homelskiego i rzezyckiego gub. mińskiej. Inne pomniejszych rzeki są: Ipuć, Choropuć, Uć, Uża i t. d. Z powodu położenia swego nad Dnieprem i Sożem, pow. homelski należy do najbardziej przemysłowych i handlowych w gub. mohylowskiej. Grunta są niezłe, żytnie po większej części. Lasy wycięte niemal doszczętnie. Lud-

ność odmiennie nieco wygląda, aniżeli w innych powiatach co do stroju i języka. Język białoruski posiada znaczną przymieszkę wyrazów małoruskich. Prócz białorusinów, polaków i żydów, jest tu dość znaczna liczba staroobrzędowców. Siedzibą ich jest Wietka nad Dnieprem. Znaczną część powiatu zajmują dobra Paskiewiczów. Zaznaczyć tu wypada należącą do nich papiernię w Dobruszu, jako jedną z większych i doskonale urządzonych w całym państwie.

Homel położony jest nad Sożem, na prawym brzegu, przy dwóch liniach kolejowych: Libawa — Romny i Brześć — Briańsk, w odległości 161 w. od Mohyłowa i 181 w. od Mińska. Po Mohyłowie Homel jest największym miastem w gubernji i, według ostatniego spisu ludności, liczył 36,775 mieszkańców. Ładnie zabudowany, posiada wspaniały pałac Paskiewiczów, w którym się przechowują bogate zbiory historyczne. W pięknym parku stoi pomnik ks. Józefa Poniatowskiego, dłuta Thorwaldsena, zakupiony ze składek pięcio-groszowych i przeznaczony dla Warszawy, a darowany ks. Paskiewiczowi przez cesarza Mikołaja I po zajęciu Warszawy w roku 1831. Za czasów Rzeczypospolitej Homel był stolicą jednego z największych starostw i ostatnio był w ręku kanclerza ks. Michała Czartoryskiego. Opłacano z niego kwarty 20752 złp., a hyberny 3960.

Z instytucji społecznych godne są zanotowania: Syndykat rolniczy, Tow. Wz. Kred., Homel. fil. Wil. Bank. Handl., Filja Bank.

Północn., Bank Miejski i Spółka miejska Spożywcza. Zakłady naukowe istnieją: gimnazjum rządowe męskie i żeńskie, 2 gimnazja prywatne męskie, szkoła handlowa męska 7-klasowa, żeńskie prywatne progimnazjum i szkoła techniczna kolejowa.